Docusign Envelope ID: 6D1A2516-7DBD-4205-9B73-39EC17959A0C

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. mevrouw mr. J.J.M. Uitermark
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 28 februari 2025
dossiernummer: 206046
uw kenmerk: n.v.t.
telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 35
e-mail: secretariaat@advocatenorde.nl

Betreft: Adviesaanvraag Grondwetsvoorstel vervolging ambtsdelicten kamerleden en bewindspersonen

Geachte minister,

Bij brief van 6 januari 2025 heeft u de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) ter consultatie voorgelegd 'Grondwetsvoorstel vervolging ambtsdelicten kamerleden en bewindspersonen'. De NOvA voldoet graag aan uw verzoek en heeft zijn adviescommissie rechtsstatelijkheid gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. mr. S.F.M. ten Berge
plaatsvervangend algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie rechtsstatelijkheid

Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	Wetgevingsadviescommissie rechtsstatelijkheid
Datum:	28 februari 2025
Betreft:	**Grondwetsvoorstel vervolging ambtsdelicten kamerleden en bewindspersonen**

CONSULTATIEREACTIE

De voorgestelde wijziging beoogt artikel 119 Grondwet over de vervolging en berechting van ambtsdelicten gepleegd door Kamerleden en bewindspersonen, te moderniseren. Daarmee wordt opvolging gegeven aan (spoor II van) het rapport 'Niet boven maar in de wet' van de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen onder voorzitterschap van prof. mr. J.W. Fokkens (hierna: commissie-Fokkens).

Volgens het huidige artikel 119 kunnen Kamerleden, ministers en staatssecretarissen, kort gezegd, wegens ambtsmisdrijven worden vervolgd door de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad in opdracht van de Tweede Kamer of regering (bij KB) en staan zij terecht bij de Hoge Raad. Het voorstel beoogt de politieke bemoeienis met de beslissing tot vervolging weg te nemen door de vervolgingsbeslissing over te laten aan de P-G. Daarbij voorziet het in een delegatiemogelijkheid om een - op grond van de huidige regeling uitgesloten- klachtprocedure mogelijk te maken (vgl. art. 12 Sv). De positie van de Hoge Raad als feitenrechter in eerste en enige aanleg (forum privilegiatum) komt te vervallen, waardoor de vervolging wegens ambtsmisdrijven in twee feitelijke instanties plaats zal kunnen vinden met vervolgens de mogelijkheid van cassatieberoep. Daarmee wordt voldaan aan het vereiste van artikel 14, lid 5, IVBPR, dat voor strafzaken berechting in twee feitelijke instanties voorschrijft.

Het wetsvoorstel is in rechtsstatelijk opzicht te beschouwen als een verbetering ten opzichte van de huidige regeling. Door het wegnemen van de rol van Tweede Kamer en regering bij beslissingen tot vervolging wegens ambtsmisdrijven, wordt de kans op politieke beïnvloeding daarvan, of althans de kans dat politieke overwegingen en politieke machtsverhoudingen van het moment aan een vervolgingsbeslissing in de weg staan, aanmerkelijk verkleind. Het past beter in ons staatsbestel en de daarin opgenomen scheiding der machten om deze beslissing aan het Openbaar Ministerie (i.c. de P-G) over te laten.

Ook uit het oogpunt van rechtsbescherming is de voorgestelde wijziging als een verbetering ten opzichte van de huidige regeling te beschouwen. De wijziging maakt het mogelijk dat een klachtprocedure wordt gevoerd tegen de beslissing van de P-G om niet tot vervolging over te gaan (volgens de MvT zal de Hoge Raad de daarvoor bevoegde instantie zijn bij ambtsdelicten gepleegd door Kamerleden, ministers en staatssecretarissen). Dat is een wenselijk te achten verbetering van de rechtspositie van degene die belang heeft bij vervolging. Daarnaast biedt de regeling de volgens het IVBPR vereiste mogelijkheid tot berechting in twee feitelijke instanties. Dat kan als een verbetering van de rechtsbescherming van de verdachte worden beschouwd. Verder kan daardoor het voorbehoud dat Nederland ten opzichte van de werking van artikel 14 IVBPR met het oog op het huidige artikel 119 Gw heeft gemaakt, komen te vervallen waardoor de aansluiting van Nederland bij het toepasselijke verdragsrecht verbetert.

Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Postbus 30851
2500 GW Den Haag